

-технологічний прогрес часто призводить до надлишку доступних людських ресурсів для компанії, що накладає відповідальність на відділи управління персоналом з метою оптимізації робочої сили компанії.

Підсумовуючи, варто відзначити, що головною метою управління персоналом в контексті цифрової трансформації є забезпечення ефективної діяльності співробітників для переходу організації на новий шлях розвитку. Діджиталізація процесів управління людськими ресурсами дозволить організаціям застосувати фундаментально новий підхід до персоналу, який забезпечить їхню ефективність та сприятиме розвитку творчого потенціалу співробітників. В цьому контексті головною задачею є активне впровадження та застосування цифрових технологій в національній економіці загалом та в управлінні людським капіталом зокрема.

ЛІТЕРАТУРА

1. Rebolledo O., Vega, D. C. The evolution of the Human Capital concept and the challenges for the Strategic Human Resource Management. *Revista gestion de las Personasy Tecnologia*. 2021. 14(40). PP. 38–59.
2. Shuler R., Jackson S. Strategic human resource management. 2nd ed. UK: Blackwell Publishing Ltd., 2007. 129 p.
3. Bajer, J. Digital transformation needs the human touch. *Strategic HR Review*. 2017. Vol. 16, № 2, PP. 91–92. URL: <https://doi.org/10.1108/SHR-02-2017-0011>
4. Ada N., Ilic D., Sagnak M. A Framework for New Workforce Skills in the Era of Industry 4.0. *International Journal of Mathematical, Engineering and Management Sciences*. 2021. 6(3). PP. 771–786. URL: <https://doi.org/10.33889/IJMEMS.2021.6.3.046>.

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ВІДНОСИН ВЛАСНОСТІ У ПРИРОДОКОРИСТУВАННІ

Гончаров Ю. В.

*доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри менеджменту
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

Артюшок К. А.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та фінансів,
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'ячука»*

В умовах завершення ринкових трансформацій економіки та в контексті європейської інтеграції України і процесів децентралізації державної влади виникає потреба у збалансуванні загальнодержавних еколого-економічних інтересів з інтересами регіонів щодо використання і охорони природних ресурсів,

ґрунтуючись на дотриманні цілісності території, природно-ресурсних можливостях і, що важливо, соціальних факторах.

Дослідженню процесу формування відносин власності на природні ресурси, зокрема у вітчизняній літературі, приділено багато уваги. Цим проблемам присвячено наукові праці, А. Даниленка, Т. Сокольської, О. Шуст [1], П. Т. Саблука, [2], Р. І. Михайсюка, М. М. Павлишенка, М. А. Хвесика [3], С. О. Лизуна [4] та ін. Крім того ці питання обговорюють вже досить давно в своїх роботах такі науковці, як: А. Голуб, Е. Струкова, Р. Капелюшников, С. Чернявський, Є. Моргунов та ін.

Ефективність використання природних ресурсів визначається насамперед формою власності на природні об'єкти. Специфічність відносин власності на природні ресурси полягає в тому, що, будучи надбанням усього людства, що живе на планеті в певний період часу, багатства природи повинні бути таким же надбанням і для людей наступних поколінь.

Важливою умовою ефективної діяльності національного господарства є чітка приналежність або специфікація прав власності. Дослідники-науковці з прав власності (Р. Коуз [5] і А. Алчіан [6]) зазначають, що «специфікація підштовхує економічних агентів до ухвалення найбільш ефективних рішень: чим ясніше визначено і надійніше захищено права власників, тим тісніше виявляється зв'язок між діями, що робляться ними та їх добробутом».

Найважливішу роль у розвитку еколого-економічних відносин відіграє протиріччя між приватною формою власності та збереженням навколишнього середовища від наслідків інтенсивного і нерационального (з точки зору забруднення атмосфери, води, ґрунтів та виснаження природних ресурсів) ведення економічної діяльності. Природа приватної власності стосовно використання та управління об'єктом власності, як відомо, вимагає, максимально використовуючи властивості даного об'єкта за умови мінімізації витрат, отримувати якнайбільший прибуток в процесі його експлуатації. У зв'язку з цим, з одного боку, суспільство зацікавлене в реалізації приватної власності на землю та інші природні ресурси, оскільки ця форма власності дозволяє збільшити надходження платежів до бюджету держави і тим самим підвищити добробут кожного члена суспільства.

З іншого боку, економічна сутність приватної власності створює передумови для гарантій економічної незалежності і самостійності суб'єкту власності, що поряд з позитивними наслідками містить у собі «загрозу» інтересам суспільства в цілому. У сферу приватновласницьких інтересів не входить збереження навколишнього природного середовища, раціональне використання і відновлення природних ресурсів. Як зазначає О.І. Ковалів «олігархічні клани – в антиконституційний корупційний спосіб, експлуатують всі природні об'єкти (всіх категорій землі) як, начебто власні, в тому числі й ґрунти, що є – основною складовою головного непозиченого капіталу нації...» [7]. У цьому полягає основне протиріччя між приватновласницькими інтересами виробників і суспільними інтересами у збереженні і підтримці у прийнятному стані навколишнього природного середовища. Воно поширюється також і на колективну форму власності, і з цього приводу необхідно особливо підкреслити, що монополія державної власності на

природні ресурси часто також не дозволяє успішно вирішувати проблеми ефективного природокористування. Тут важливо розмежовувати економічні функції держави, з одного боку, як власника природно-ресурсного потенціалу, а з іншого боку, як суб'єкта управління процесами еколого-економічної взаємодії.

Узагальнюючи зарубіжний досвід щодо наявної міжнародної нормативно-правової бази, ратифікованої українським законодавством зазначимо, що урегулювання відносин власності на природні ресурси в умовах децентралізації потребують удосконалення. Нами узагальнено відображено такі основні напрями законодавчих змін щодо регламентування діяльності суб'єктів господарювання з позицій використання природних ресурсів:

1. Впровадження сертифікації землі. Органічний статус повинні отримати поля та пасовища, які використовують для ведення діяльності. Після отримання органічного сертифіката на землю, суб'єкт підприємницької діяльності має право отримати сертифікат на органічне тваринництво.

2. Розробка екологічних стандартів. Розробка власних національних стандартів на екологічну продукцію.

3. Розробка стратегії та реалізація допоміжних проектів і цільових програм розвитку екологічного виробництва

4. Регулювання землеустрою. Встановлення законодавчо визначеного порядку проведення землеустрою; розроблення землевпорядної документації з обліку сучасного еколого-економічного стану землекористування та інноваційного забезпечення; створення технологічної геоінформаційної платформи цифрового землекористування.

5. Специфікація прав власності на природні ресурси. Державна, приватна, муніципальна власність на природні ресурси.

6. Визначення економіко-стимулюючих важелів. Законодавче закріплення пільгового оподаткування, екологічних субсидій, позик на устаткування природоохоронного призначення, інвестиційних премій тощо.

7. Ведення реєстрів об'єктів, які справляють або можуть справити шкідливий вплив на довкілля і т. д.

Розробка методики розрахунку антропогенних впливів, критерії відбору проектів цільових екологічних (зелених) інвестицій і т. д.

Еколого-економічні засади розвитку відповідних секторів природокористування, механізми використання й охорони природних ресурсів, процеси капіталізації різних їх видів повинні обов'язково враховувати системні аспекти розвитку кожної складової природно-ресурсної сфери. В умовах децентралізації владних повноважень загальним базисом формування інституційної системи власності у природокористуванні повинні стати корпоратизація, розвиток рентних відносин, інвестиційно-проектні підходи, удосконалення фіскальних механізмів природокористування через упровадження муніципальних податків у ресурсокористуванні, усебічна ринково-економічна оцінка та капіталізація всіх без винятку природних ресурсів на місцевому, регіональному й загальнонаціональному рівнях.

ЛІТЕРАТУРА

1. Даниленко А. Формування ринку землі в Україні – реалії і перспективи розвитку. *Схід*. 2017. № 6. С. 10-16. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Skhid_2017_6_3
2. Саблук П. Т. Стан і напрями розвитку аграрної реформи. *Економіка АПК*. 2015. № 2. С. 10–17. URL: http://eaprk.org.ua/sites/default/files/eaprk/15_02_10-17.pdf
3. Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: нац. доп. / за ред. акад. НАН України Е. М. Лібанової, акад. НААН України М. А. Хвесика; НАН України, Від-ня економіки, Держ. установа «Ін-т економіки природокористування та сталого розвитку НАН України». Київ : ДУ ІЕПСР НАН України, 2014. 775 с. URL: http://www.nbuv.gov.ua/sites/default/files/nas_dop_2015.pdf
4. Сучасні напрями економічного забезпечення раціонального природокористування в Україні / за наук. ред. акад. НААН України, д.е.н., проф. М.А. Хвесика, д.г.-м.н., проф. С.О. Лизуна; Державна установа «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України». К.: ДУ ІЕПСР НАН України, 2013. 64 с. URL: https://ecos.kiev.ua/share/upload/reports/Sychasni_napryamku_pryrodokorystuvannya_new.pdf
5. Лагутін В. Д. «Природа фірми» – 80 років з дня публікації праці лауреата Нобелівської премії з економіки Р. Коуза. *Історія народного господарства та економічної думки України*. 2017. Вип. 50. С. 307–315. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ingedu_2017_50_19
6. Armen Albert Alchian. RAND corporation. URL: https://www.rand.org/pubs/authors/a/alchian_armen_albert.html
7. Ковалів О. І. Основні засади емерджентності системи проявлення прав власності українського народу на зумлю та її природні ресурси. *Агроекологічний журнал*. 2022. № 1. С. 46–57. URL: <http://journalagroeco.org.ua/article/view/257437>

УТОЧНЕННЯ РОЛІ АГЕНЦІЙ МІСЦЕВОГО РОЗВИТКУ У ВІДНОВЛЕННІ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Беззубко Ю. І.

*здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти,
Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна*

Беззубко Б. І.

*кандидат наук з державного управління, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Донбаської національної академія будівництва і архітектури*

Донецька область з 2014 р. знаходиться в епіцентрі бойових дій. Порушена комунальна і промислова інфраструктура, десятки міст і сіл спалені, тисячі людей залишилися без житла. У післявоєнний час необхідні нові інструменти, які б сприяли відновленню області. Агенції місцевого розвитку (АМР) є відносно новим інструментом, який можливо ефективно використовувати для відновлення територій Донецької області. Ці агенції повинні створюватися у ключових населених пунктах області, основним їх завданням є сприяння процесам відновлення і розвитку.

Через нерозробленість термінологічного апарата і невизначеність нормативно-правової бази їх функціонування виникає ряд труднощів у визначенні ролі і